

NYT FRA FRØSLEVLEJREN

Foreningen Frøslevlejrens Venner - marts 2015 - nr. 98

Protector Hans Kongelige Højhed Prinsgemalen

Ved mindestenen i Frøslevlejren den 13. august 2014 – 70 år efter

Udgivet i samarbejde med D.s.i. Frøslevlejren

I dette nummer	side
Mindeord, Einar Brøgger	3
Nyt fra D.s.i. Frøslevlejren	4
Den 13. august 2014	6
International Holocaust mindedag	8
Befrielsen af Danmark	11
4. Maj i Frøslevlejren (indstik)	
- Dagsorden, generalforsamling	
- Program, Mindehøjtidelighed	
Nyt om Fonde med tilknytning til Frøslevlejren	17
Nyt fra Hjemmeværnsmuseet	18
Aktiviteter i Frøslevlejren	19
Adresser, Frøslevlejren	23

Sidste nyt:

I anledning af 70 året for Danmarks Befrielse afholdes der en udendørs koncert i Frøslevlejren med Slesvigske Musikkorps (SMUK) **lørdag den 9. maj 2015** om eftermiddagen.

Yderligere informationer om arrangementet vil fremgå af dagspressen og hjemmesiden: www.froeslevlejren.dk

Forord

I samarbejde med D.s.i Frøslevlejren samt museer, institutioner og udstillinger i Frøslevlejren er det også i 2015 blevet muligt at udgive "Nyt fra Frøslevlejren". Desværre tillader foreningen Frøslevlejrens Venners økonomi fortsat ikke, at der udgives mere end et eksemplar om året. Men ved at samle informationer (se det fire siders indstik, midtersiderne) vedrørende 4. maj arrangementet i Frøslevlejren samt indkaldelse til den årlige, ordinære generalforsamling samme dag kan der ydes en fælles indsats for Frøslevlejrens kulturelle værdi.

Foreningens årsberetning 2014 fremgår af Frihedsmuseets Venners Årsskrift, der blev udsendt til samtlige medlemmer den 16. februar i år. Foreningen Frøslevlejrens Venners bestyrelse ser frem til en fortsat god dialog og godt samarbejde med alle i og omkring Frøslevlejren samt ikke mindst med foreningens medlemmer, der udover dette tidsskrift vil blive holdt orienteret via de udsendte "Orienteringer" samt hjemmesiden. Tak til alle, der har bistået med informationer og artikler.

På gensyn den 4. maj -
med venlig hilsen

Bestyrelsen for Frøslevlejrens Venner

Mindeord

ved H.A.J. Larsen,
formand for foreningen Frøslevlejrens Venner

Den sidste overlevende danske kz-fange, fange nr. 50 397, fra udelejren Husum-Schwesing Ejnar Brøgger(90 år), Hammelev, døde den 29. august 2014.

Ejnar Brøgger var under den tyske besættelse af Danmark med i en modstandsgruppe, der udførte sabotage mod den tyske besættelsesmagt. I 1944 blev hans gruppe afsløret.

Den 6. juni 1944 blev Ejnar Brøgger hentet af det tyske politi. Han blev ført til Haderslev kaserne. Efterfølgende blev han ført til Gestapos hovedkvarter i Kolding. Einar Brøgger sad arresteret i Kolding i ca. 5 uger, hvorefter han blev ført til Horserød-lejren ved Helsingør.

Den 12-13. august 1944 blev Ejnar Brøgger sammen med 749 andre fanger ført med skib fra Helsingør over Østersøen til Frøslevlejren, hvor han opholdt sig indtil den 15. september 1944. Han blev ført videre til den tyske kz-lejr Neuengamme ved Hamborg.

Efter et kort ophold i kz-lejr Neuengamme gik turen videre til

udelejrene Husum-Schwesing og Meppen-Dalum.

Ejnar Brøgger blev den 20. april 1945 reddet fra de tyske kz-lejre. Han blev fra kz-lejr Neuengamme via Kruså og Horsens ført til Båstad i Sverige, hvor han afventede verdenskrigens afslutning.

Ejnar Brøgger var den 13. august 2014 med til at erindre 70-året for Frøslevlejrens oprettelse som fangelejr sammen med tidligere kz-fange Henning Jensen(93 år), Vejby/Torre del Mar.

Det er stedse vigtigt at erindre, at nogle havde mod til at modarbejde det umenneskelige – lad os også i fremtiden have fokus på dette, når der er behov herfor:

- at kæmpe for alt det vi har kært og med tak mindes alle de, der kæmpede for os.

Æret være Ejnar Brøggers minde

Nyt fra D.s.i. Frøslevlejren

af borgmester Thomas Andresen, formand for D.s.i. Frøslevlejren

Udviklingsplan for Frøslevlejren

Den selvejende institution Frøslevlejren, Nationalmuseet og Aabenraa Kommune er gået i gang med at udarbejde en udviklingsplan for Frøslevlejren, som skal være færdig i 2015, 70 året for Danmarks Befrielse.

Frøslevlejren er den tredjestørste turistattraktion i Sønderjylland med ca. 50.000 årlige besøgende. Lejren er et nationalt mindesmærke og rummer en levende skildring af en del af danmarkshistorien i form af bygninger og udstillinger, der fortæller historien om stedet som tysk og dansk fangelejr under og efter 2. verdenskrig. Samtidig rummer lejren en efterskole samt flere foreninger og små virksomheder, der har lejet sig ind i de historiske bygninger.

Med alt dette for øje er bestyrelsen for D.s.i. Frøslevlejren sammen med Nationalmuseet og Aabenraa Kommune gået i gang med at udarbejde en udviklingsplan, der skal lægge linjen for en samlet udvikling af Frøslevlejren. Udviklingsplanen skal tage afsæt i Frøslevlejrens udfordringer, men ikke mindst i stedets styrker og potentialer.

Formålet med udviklingsplanen er at sætte en strategisk retning for udvik-

lingen af lejren og sikre en økonomisk bæredygtig drift, der kan sikre det nationale mindesmærke mange år frem i tiden. Intentionen er at skabe gode ramme både for de eksisterende lejere og for nye, og planen kan overordnet set styrke Frøslevlejren både som mindesmærke og attraktion.

Da Frøslevlejrens Museum er en enhed under Nationalmuseet deltager Nationalmuseet i arbejdet med udviklingsplanen. Nationalmuseet har en interesse for at medvirke til, at Frøslevlejren og området omkring den udvikler sig i takt med tidens ånd.

Ud over D.s.i. Frøslevlejren bidrager også Det Sønderjyske Kulturkoordinationsudvalg og Aabenraa Kommune økonomisk til udviklingsplanen.

Det er Dansk Bygningsarv A/S, der koordinerer arbejdet med udviklingsplanen, som forventes færdig ved udgangen af maj 2015. Processen indeholder blandt andet en workshop, hvor bl.a. brugerne af Frøslevlejren og lokale interessenter er inviteret ligesom Dansk Bygningsarv også gennemføre en række interviews. Når udviklingsplanen er færdig, skal der søges fonde til at realisere udviklingsplanen.

Café Antons

I 2014 åbnede en ny café i Frøslevlejren i Barak W9. Caféen giver publikum mulighed for at nyde en kop kaffe og stykke kage eller en let frokost i lejren.

Udlejning af Barak H15

Kammeratstøtteordningen har modtaget yderligere støtte fra Forsvarsministeriet, således at det bliver muligt for dem at leje Barak H15, som bl.a. skal anvendes til aktiviteter, undervisning, kurser, m.m. til hjemvendte veteraner og deres familier.

Frøslev App

Bestyrelsen for D.s.i. har nedsat en PR-gruppe med deltagelse af lejrens brugere, der skal komme med forslag til at styrke opmærksomheden og interessen for at besøge Frøslev-

lejren. PR-gruppen arbejder bl.a. med muligheden for at etablere en Frøslev App, der gør det endnu mere informativt at bevæge sig rundt i lejren.

Den 13. august 2014 – 70 år efter

ved mindestenen i Frøslevlejren,
af H.A.J. Larsen, formand for Frøslevlejrens Venner

Ved mindestenen tidligere kz-fange Henning Jensen(93)

Den 13. august – en dag vi må holde i erindring også 70 år efter, men absolut ikke en dag der bør markeres ved festligholdelse – baggrunden for dagen begyndte vel egentlig for 71 år siden, hvor Danmark den 29. august 1943 brød med samarbejdspolitikken.

Følgerne heraf mærkedes allerede den 19. september, hvor en lang række polititjenestemænd blev arresteret, interneret og deporteret. De danske myndigheder protesterede uden held og foreslog derfor i ja-

nuar 1944 at opføre af en interneringslejr på dansk grund. Man håbede at dette kunne forhindre deportationerne til Tyskland. Opførelsen blev vedtaget i marts 1944.

Med tyskerne som bygherre blev der således opført en lejr her på stedet. De danske myndigheder betalte opførelse og drift af lejren, og den 13. august 1944 ankom 750 fanger fra Horserødlejren til Frøslevlejren.

Håbet om, at opførelsen af Frøslevlejren kunne forhindre deportation

af danske statsborgere svandt hurtigt - 1.600 frøslevfanger blev deporteret til kz-lejre i Tyskland. Af dem vendte ca. 220 ikke tilbage med livet i behold.

Mod krigens slutning husede lejren omkring 5500 fanger, det største antal på en gang. Ca. 12.000 danskere blev interneret i Frøslevlejren i de ni måneder, den var interneringslejr. I marts og april 1945 blev 10.000 danske og norske fanger hjemført fra Tyskland. Nogle af de hjemvendte kz-fanger boede en kort tid i Frøslevlejren.

Heriblandt nogle af de 1.960 danske politifolk, der den 19. september 1944 blev arresteret og deporteret til Tyskland.

Vi må med Frøslevlejrens historie stedse henlede opmærksomheden på hvad der skete og håbe, at denne lære forhindrer at noget tilsvarende sker igen – for de nuværende og kommende generationer bliver det mere og mere noget, der skete for lang tid siden – derfor er det vigtigt, at der værnes om lejren – ellers kan det hændte kun læses i historiebøgerne.

Det er vigtigt at erindre, at nogle havde mod til at modarbejde det umenneskelige – lad os også i fremtiden have fokus på, når der er behov herfor, **at kæmpe for alt det vi har kært.**

Lad os med tak mindes alle de, der kæmpede for os.

*Henning Jensen(93) og Einar Brøgger(90) udveksler erfaringer fra dengang
- 70 år efter - den 13. august 2014*

Tale ved mindesmærket ved grænse- overgangen til Padborg i anledning af den Internationale Holocaust Minde- dag den 27. januar 2015

Ved generalkonsul Henrik Becker-Christensen, Flensborg

Mine damer og herrer, kære elever.

Det var oprindeligt tanken, at justits-, kultur- og europaminister Anke Spoorendonk skulle have talt her i dag – som så mange gange før. Men på grund af arbejdet i den slesvig-holstenske landregering er Anke blevet forhindret i at komme, og har i stedet for bedt mig om at tale i hendes sted.

Det gør jeg gerne på en mindededag. For det er i dag 70 år siden, at en af de mest berygtede udryddelseslejre i det 3. rige, Auschwitz-Birkenau, blev befriet af den røde hær få måneder før afslutningen af 2. verdenskrig.

Det var i den anledning, at denne dag i 1996 blev en officiel mindededag i Tyskland. I 2005 besluttede FN's generalforsamling at gøre den 27. januar til en international Holocaust mindededag. Holocaust er betegnelsen for nazisternes folkedrab på Europas jøder. Dette folkedrab, som kostede 6 millioner jøder livet, fandt sted i årene mellem 1941 og 1945. FN har

bedt alle medlemslande om at ære alle ofre under nazismen, og at man i alle lande udvikler uddannelsesprogrammer for at hindre en gentagelse i fremtiden. Dagen i dag skal minde os herom.

Den store udryddelseslejr Auschwitz-Birkenau var kun én blandt nazisternes mange koncentrationslejre. Den første blev oprettet få måneder efter Hitlers magtovertagelse i januar 1933. 12 år senere – i januar 1945 – var der 730 kz-lejre og satellit-lejre over hele Tyskland.

Foruden jøderne blev der også sendt mange andre i koncentrationslejre: politiske modstandere, krigsfanger, sinti og roma, homoseksuelle, sindslidende og evnesvage og mange andre. Det skønnes, at disse grupper i alt udgjorde næsten 1,7 mio. mennesker, hvoraf 1 mio. omkom.

Som bekendt blev Danmark besat af Tyskland den 9. april 1940. I de første år var der - sammenlignet med andre lande - tale om en fredelig be-

sættelse. Men fra august 1943 blev kursen skærpet af besættelsesmagten med deportationer til følge af danske frihedskæmpere, politibetjente, grænsegendarmere, jøder, kommunister og andre grupper. I alt kom ca. 6.000 danskere til at sidde i fængsel eller koncentrationslejre uden for Danmark. Heraf døde omkring 700. Flere andre blev invalideret - og alle blev mærket for livet, af den behandling, de havde været udsat for.

Det var for at undgå deportationer af danskere til koncentrationslejre i Tyskland, at de danske myndigheder i marts 1944 gik med til, at der blev opført en interneringslejr i Danmark tæt ved grænsen til Tyskland. Det var Frøslevlejren, der ligger kun få kilometer nord for det sted, hvor vi står her i dag.

Lejren blev taget i brug den 13. august 1944. I de 9 måneder lejren eksisterede som dansk interneringslejr, blev der her i alt indsat ca. 12.000 danske fanger. Imod de løfter, som de tyske besættelsesmyndigheder havde afgivet, blev ca. 1.600 af disse fanger deporteret til kz-lejre i Tyskland. Af dem omkom ca. 200. Transporten fra Frøslevlejren foregik med godsvogne fra den tidligere banegård i Harrislee. Det er den direkte anledning til, at vi samles ved dette mindesmærke her i dag.

En af dem, der blev deporteret fra Frøslevlejren, var Paul Thygesen. Han har siden berettet følgende:

”Natten til den 15. september 1944 satte skel for de internerede i Frøslevlejren. Klokkeren 4 om morgenen: Alle skal stille op i barakkens lange midtergang. Tyske officerer råber navnene op på en del fanger. ... De får besked om at gøre sig klar og pakke med det samme... Ingen fortalte hvor kammeraterne skulle hen, men det lå i luften... For os var der ingen tvivl: sydpå! En halv time senere blev jeg selv råbt op sammen med andre. Vi skulle med på den første transport, der fra Frøslevlejren sendtes til Tyskland. Den omfattede knap 200 fanger – alle politiske”.

Det var den første af i alt 7 transporter fra Frøslevlejren.

Ved ankomsten til koncentrationslejren i Neuengamme blev alle hurtigt klar over, hvilket rædselsregimente, der herskede her. En af de danske fanger, Niels Aage Skov, var den første dag vidne til, at en polsk kvinde blev hængt i de andre fangers påsyn. Hun havde en lille baby, og i et desperat forsøg på at holde barnet i live havde hun stjålet et stykke brød til det. Som straf blev hun klynget op i lejrens galge, og babyen blev puttet i en sæk, som blev hængt ved siden af. Næste morgen var der, som Niels Aage Skov beretter, ”ikke mere bevægelse i sækken”.

Nogle af de danske fanger blev fra Neuengamme sendt videre til andre lejre. En af dem var Schwesing ved Husum.

Herom har Einar Brøgger siden fortalt:

”Jeg blev sammen med et kontingent på 1.500 fanger, hvoriblandt var 100 danske, sendt til en Neuengamme-udelejr i Husum/Schwesing, hvor vi skulle grave pansergrave. Det var et vådt og et hårdt arbejde. Så snart vi kom et par spadestik ned piblede grundvandet op, og når vi om aftenen vendte hjem til lejren, sov vi i vores våde tøj. Der var ikke andre muligheder for at få det tørret. Der blev ikke fyret i kakkelovnen. Morgenmaden bestod af kaffeerstatning og en humpel rugbrød, og der blev kun serveret kålrabisuppe. Noget tyndt pjask uden næring, men hvor man en gang imellem kunne være heldig at finde nogle klumper, der lignede kød. Arbejdet med pansergravene sluttede lige før jul, og da var vi kun 427 til bage af de oprindeligt 1.500 fanger”.

De citerede beretninger giver et lille glimt af det helvede, som millioner af mennesker blev udsat for i det 3. rige under nazisternes herredømme.

Det er i mindet om disse mennesker og de ofre, som de og deres pårøren-

de blev udsat for, at vi mødes her i dag. Men vi ser ikke kun tilbage. Vi ser også frem. Den grusomme fortid skal minde os om, hvor galt det kan gå, når totalitære kræfter tager over og sætter demokratiet ud af spillet. Vi må derfor altid være vagtsomme over for de tendenser i tiden, der kan pege i denne retning – og afvise dem, hvor vi end befinder os.

Vi skal her altid huske de indledende ord i FNs verdenserklæring om menneskerettighederne, hvor det udtales, og jeg citerer, at: ”anerkendelse af den menneskelige iboende værdighed og de lige og umistelige rettigheder for alle medlemmer af den menneskelige familie er grundlaget for frihed, retfærdighed og fred i verden”.

Kort sagt: **Den menneskelige værdighed er uantastelig.**

Til afslutning vil jeg gerne rette en særlig tak til eleverne ved Duborg Skolen og Zentralschule Harrislee for jeres medvirken her i dag. Det samme gælder Arbeitsgruppe Harrislee Bahnhof, for den indsats, der er blevet ydet igennem årene. I yder et vigtigt bidrag til, at fortiden ikke bliver glemt, og at vi alle kan lære af den i nutiden.

Befrielsen af Danmark

*Foredrag i Glassalen i Tivoli 27. januar 2015.
Københavns kommunes officielle markering af Auschwitzdagen
Af overinspektør Henrik Skov Kristensen, Frøslevlejrens Museum*

Kære tilhørere!

Jeg er blevet bedt om at fortælle jer om 'befrielsen af Danmark'.

Vi har jo ofte set og hørt om de glædesscener, der udspillede sig i danske byer den 4. maj 1945 om aftenen. Om mørkelægningsgardiner, der blev brændt og om lyset, der vendte tilbage efter "De fem onde år". Derimod har vi sjældent vendt blikket ud mod de krigsmæssige begebenheder, som var helt afgørende for, hvordan befrielsen af Danmark forløb. Dem vil jeg derfor koncentrere mig om det følgende kvarters tid.

Udviklingen på Øst- og Vestfronten

Ved indgangen til april 45 var Tyskland under hårdt pres på både øst- og vestfronten.

Den Røde Armé masede sig under hårde og forbitrede kampe stadig længere ind i Det tyske Rige. Foran sig skubbede den sovjetrussiske hær hundrede tusinder af tyske soldater og civile flygtninge.

Den 25. april lukkede russerne ringen om Berlin, og få dage senere

mødte de amerikanerne ved Leipzig. Dermed var Tyskland skåret over på midten.

Den situation havde Hitler taget højde for: den 20. april havde han udnævnt Storadmiral Dönitz til øverstkommanderende for det tyske nordafsnit – dvs. udover Nordtyskland også Holland, Danmark og Norge.

I vest var Dönitz's modstander den britiske 21. armégruppe, som under kommando af feltmarskal Montgomery rykkede frem mod Slesvig-Holsten. Og den 2. maj nåede Montgomerys panserkiler frem til Lübeck ved den tyske Østersøkyst. Dermed stod det fast, at Danmark ikke ville blive befriet af russerne.

Forinden, den 30. april, havde Hitler begået selvmord i sin førerbunker i Berlin.

I sit politiske testamente havde Føreren udpeget Storadmiral Dönitz som Tysklands nye leder.

Dönitz rykkede til Flensborg lige syd for den dansk-tyske grænse, og dermed blev den gamle danske by

tysk regeringsby i krigens sidste uge.

For Dönitz havde det været et hovedmål at få så mange tyskere fra øst til vest som muligt, så efter at Montgomery havde nået Lübeck, så Dönitz ikke noget formål med at fortsætte kampene mod vestmagterne i området: den 4. maj kapitulerede han med virkning fra den 5. maj om morgenen for sine tropper i Holland, Nordvesttyskland og i Danmark.

Udviklingen set fra Danmark

Frontudviklingen i krigens sidste måneder kunne man tydeligt mærke i Danmark.

I første omgang var det de mange civile, tyske flygtninge og sårede, tyske soldater, som var budbringere om Tysklands snarlige sammenbrud. I alt kom ca. 250.000 flygtninge til Danmark, fortrinsvis med skib. Og mere end 100.000 sårede soldater.

De tyske flygtninge var generelt syge, snavsede, lusebefængte, underernærede – og uglesete!

Efter fem års besættelse kunne de færreste danskere mobilisere den store medlidenhed med dem.

I den danske offentlighed var der en udbredt forventning om, eller snarere frygt for, at befrielsen af Danmark ville ske efter en decideret mi-

litær slutkamp på dansk jord. Den frygt kommer fx til udtryk i en samtidig beretning, som borgmesteren i Sønderborg skrev:

”Der herskede den sidste uge før kapitulationen en uheldsvanger stemning i byen. Krigshandlingerne nærmede sig med stærke skridt vor sydgrænse.

Sønderborgs havn var fyldt med tyske skibe, både krigsskibe og flygtningeskibe.

Engelske flyvere bombarderede landevejens trafik, og man vidste ikke, hvad øjeblik et bombardement af havnen ville sætte ind.

Men så skete underet. Krigen standede lige uden for vor dør”

Luftangreb

Borgmesterens beskrivelse er en ganske præcis karakteristik af, hvordan Montgomerys fremrykning mod Slesvig-Holsten og Danmark formede sig - og hvilke spor den satte sig i det sydlige Jylland.

Det var karakteristisk for Montgomerys fremrykning, at den blev støttet massivt af slagkraftige jagerfly. De opererede fra fremskudte flyvepladser i umiddelbar nærhed af fronten og hamrede løs på alt, hvad der bevægede sig på jorden. Jageflyene så at sige ”rensede” området foran Montgomerys tropper.

4. MAJ

A stylized graphic of two lit candles. The candle on the left is shorter and has a flame. The candle on the right is taller and also has a flame. The candles are positioned behind the letters 'MAJ' of the text '4. MAJ'.

i

**Frøslevlejren
2015**

Generalforsamling i Frøslevlejrens Venner

Hermed indkaldes til ordinær generalforsamling, mandag den 4. maj 2015, kl. 1600 i foreningslokalerne i Barak K7 i Frøslevlejren. *Inden mødet er der fra kl. 1500 mulighed for at få kaffe og kage (foreningen er vært).*

Dagsorden ifølge vedtægternes § 7

1. Valg af dirigent
2. Aflæggelse af beretning for det forløbne år
3. Forelæggelse af det reviderede regnskab til godkendelse
4. Bestyrelsens forslag til foreningens aktiviteter for det kommende år
5. Indkomne forslag og eventuelle forslag til vedtægter, ændringer
6. Fastsættelse af kontingent for det kommende år
7. Valg af bestyrelsesmedlemmer og suppleanter
På valg er:
H.A.J. Larsen, Bredebro(modtager genvalg)
Jens Boddum, Frøslev(modtager genvalg)
Henning Skjoldager, Lemvig(modtager genvalg)
Suppleant Mariann Bille-Petersen, Taarstedt(modtager genvalg)
8. Valg af statsautoriseret revisor
9. Eventuelt

Forslag skal være formanden i hænde senest mandag den 27. april 2015. Såfremt medlemskontingent er indbetalt senere end 28. april 2015 bedes dokumentation for indbetalingen medbragt.

Umiddelbart efter generalforsamling lægges blomster ved Prebens sten.

Bestyrelsen

Der indbydes hermed til deltagelse ved

**mindehøjtideligheden
den 4. maj om
aftenen
i
Frøslevlejren.**

PROGRAM

Kl. 19.50 Koncert ved Hovedtårnet midt i Frøslevlejren ved Padborg Jernbaneorkester.
Fanebærere og blomsterbærere bedes møde ved tårnet.

Kl. 20.10 Formanden for D.s.i. Frøslevlejren, borgmester Thomas Andresen, byder velkommen.

Kl. 20.15 Mindetale v/Generalkonsul i Flensborg Henrik Becker-Christensen.

Kl. 20.25 Der lægges blomster og kranse ved mindestenen omgivet af faner og fakler, hvorefter der blæses "Last Post".

Kl. 20.34 Frihedsbudskabet fra BBC den 4. maj 1945 lyder over højtalere ud over lejren. Dannebrog hejses og vi synger: "Altid frejdig, når du går".

Kl. 20.40 Sognepræst Malene Højen Lundqvist holder mindeandagt
Vi synger: "En lærke letted".

Kl. 20.50 Kaffebord og fællessang i W7 under ledelse af Frøslevlejrens Efterskole.
Pris 50,00 kr.

Alle i Frøslevlejren anmodes om at tænde lys i vinduerne, der vender ud mod publikum.

Alle er velkomne

*Den selvejende institution Frøslevlejren
ved Malene Sørensen 73 76 71 84*

Første gang jagerflyene fik udvidet deres operationsområde til nord for den dansk-tyske grænse var den 13. april 1945, og den 24. april udførte de et angreb mod Skrydstrup flyveplads. De mange tyske fly på pladsen blev opfattet som en trussel mod Montgomerys tropper.

Truslen fra bl.a. Skrydstrup flyveplads havde i øvrigt nær udløst et storstilet allieret luftangreb: Den 2. april 1945 lettede en gigantisk flåde på næsten 700 tunge, firemotorers amerikanske bombefly fra deres baser i England, eskorteret af 615 langtrækkende jagerfly. Målet var seks tyske flyvepladser i Danmark. Angrebet var bestilt af Montgomery, som anså de tyske fly i Danmark som en trussel mod sine troppers fremmarch.

Umiddelbart før den jyske vestkyst vendte luftarmadaen imidlertid om uden at have gennemført angrebene: Sigtbarheden over Danmark var for ringe.

Man forsøgte igen dagen efter, altså den 3. april, men igen forhindrede vejret et angreb.

Dermed blev Danmark sparet for et større ragnarok. Bombeflyene ville muligvis nok have været i stand til at bombe nogenlunde præcist, men de mange eskortejagerfly ville have spredt sig ud over større områder og have angrebet alt, der rørte sig

på jorden. Det ved vi fra andre amerikanske angreb – også i Danmark.

Men tilbage til de jagerfly fra den 2. Taktiske Luftstyrke, som direkte støttede Montgomerys fremrykning: Især den 4. maj 1945 var der adskillige angreb på den rullende trafik i det sydlige Jylland. Og det gik ud over både tyske militære køretøjer og civile danske. Men trods alt var det tale om sporadiske angreb på landjorden - og udelukkende i det sydlige Jylland.

Slutspillet i de indre danske farvande

Helt anderledes voldsomt udspillede det militære slutspil sig til søs - i de danske farvande. Den 3. maj 1945 satte Montgomery sine jagerfly ind i en knusende offensiv mod tysk skibsfart. Samme dags morgen havde allierede rekognosceringsfly observeret store koncentrationer af skibe ud for den tyske Østersøkyst. I de vestallieredes militære hovedkvarter blev det tolket som "et storstilet forsøg på at evakuere tyske tropper mod nord", altså til Danmark og Norge.

I Kielerbugten, Lübeckerbugten, ja, helt op til Lille Bælt, blev Montgomerys jagerfly sat massivt ind mod skibsfarten, og nord for det område, dvs. i Kattegat og Skagerrak blev jagerbombere fra Royal Air Force's Kystkommando sat ind i en nådesløs jagt på den tyske skibsfart.

Den samlede offensiv resulterede i utallige sænkede og beskadigede skibe i danske farvande den 3. og 4. maj 1945. Præcis hvor mange mennesker, der blev dræbt under angrebene, ved vi ikke med sikkerhed, men mange, også civile, omkom. Værst gik det dog i Lübeckerbugten, hvor jagerbombere sænkede to tyske transportskibe fyldt med evakuerede kz-fanger fra Neuengammelejren ved Hamburg. Alene ved de to forlis omkom op mod 10.000 mennesker.

Det skyldtes udelukkende De hvide Bussers evakuering af de danske fanger fra Neuengamme den 20. og 21. april, at de undgik at dele skæbne med de mange ulykkelige mennesker i Lübecker Bugten.

De talrige luftangreb, de mange tyske skibe, som strømmede nord på, og "vraggodset" efter konfrontationerne, kunne man opleve ikke mindst på den alsiske østkyst.

Krigsafslutningen, sådan som den blev oplevet her af både danskere og de efterhånden krigstrætte tyske soldater, skildrer fyrmester Westborg på Kegnæs Fyr i en samtidig beretning. Fyrmesteren delte fyret med 6-8 tyske soldater, der boede i en barak på fyrets grund. Deres opgave var at observere skibs- og flytrafikken.

Om krigens sidste dage beretter Westborg:

"I farvandet her udfør bombede engelske flyvere tyske u-både. En hurtigbåd ud for Pøl var genstand for heftigt bombeangreb og maskingeværild, som beskadigede den meget. Ingen af bomberne traf båden direkte, men nedslagene i dens nærhed næsten løftede den ud af vandet.

Farvandet var overstrøet med vragods og adskillige lig drev i land. En beskadiget, stor redningsbåd fra den tyske liner "Bremen" kom i land med 9 mand ombord. En hurtigbåd strandede på Fleisand og blev sprængt. Besætninger herfra kom også op til fyret. Endvidere kom besættelsesstyrken fra Nordborg Fyr, så det var efterhånden ikke få, der var samlet her, da kapitulationen kom.

Man fik det indtryk, at det følte som en befrielse for dem alle, og det blev fejret om natten ved et større bakkanal, idet den ilandkomne redningsbåd var velforsynet med spanske vine og andet godt.

Man sang til harmonikaspil, - ikke "Deutschland über alles", men - "das geht alles vorüber, das geht alles vorbei".

Dagen efter gik turen i redningsbåden mod "das große Vaterland" tværs over til Angel. Sangen var forstummet. Vejret var smukt og stille, - båden gled så langsomt af sted. Det sidste man hørte underofficeren

udbryde var: ”Wir haben gute Zeit”, medens tårerne stod ham i øjnene. – Men i land gik flagene til tops!”

Tysk kapitulation, men stadig under våben

Ja, i land gik flagene til tops den 5. maj, og der blev allerede den 4. maj om aftenen jublet og fejret i gaderne. Men situationen var nu faktisk mere sprængfarlig end på noget tidspunkt under den tyske besættelse. For at forstå det, må vi se på indholdet af den kapitulationserklæring, tyskerne underskrev den 4. maj 1945.

Indholdet af kapitulationsdokumentet var sådan set ligetil: De tyske tropper i Holland, Nordvesttyskland og i Danmark havde overgivet sig til den 21. britiske Armégruppe gældende fra kl. 8 om morgenen den 5. maj. Men sagen var alligevel kompliceret: For det første var der tale om en delkapitulation. Dvs. at der stadig blev kæmpet på andre fronter. Og for det andet, gjaldt kapitulationen alene over for den 21. britiske Armégruppe. Det var selvfølgelig en komplicerende faktor – al den stund de britiske tropper stod ca. 200 km fra den dansk-tyske grænse.

Når den tyske militærkommandant på Bornholm nægtede at overgive sig til russerne – med det resultat at Nexø og Rønne blev sønderbombet af russiske bombefly den 7. maj – var det ikke udtryk for en særlig fa-

natsisme, men blot for at han beholdt sig til sine ordrer om kun at overgive sig til briterne.

For generaloberst Lindemann, der var øverstkommanderende for de tyske tropper i Danmark, var det en æressag, at hans styrker i Danmark kunne forlade landet ”ungeschlagen und in voller Ordnung”. Så sent som den 3. maj, havde Lindemann på et møde i Flensborg med Dönitz gjort det klar, at han ønskede at kæmpe i Danmark. Som han ifølge et referat fra mødet skulle have sagt: ”Kom de kun til Nordslesvig [dvs. Sønderjylland], Hr. Storadmiral, så sætter vi proppen i og udkæmper krigens sidste anstændige slag der”. Over for sine divisionskommandører, overfor den danske offentlighed og overfor følere fra den danske modstandsbevægelse var Lindemann stålsat: han ville kæmpe til sidste bloddråbe. Og hvis den danske modstandbevægelse forsøgte at overtage magten i Danmark, ville den blive slået ned.

Da chefen for de samlede danske modstandsstyrker, general Gørtz, den 5. maj opfordrede ham til at overgive de tyske tropper i Danmark til modstandsbevægelsen, afslog Lindemann det kategorisk.

Den 5. maj fløj briterne en lille militærmission til København, og det blev aftalt med tyskerne, at de omgående skulle påbegynde en rømning af Danmark, og at tyskerne selv

skulle være ansvarlige for organisationen og gennemførelsen af rømmningen.

Englænderne, som ikke var interesserede i at stationere et større antal tropper i Danmark, nøjedes med at udstikke nogle generelle retningslinjer. De tyske tropper, som allerede fra den 5. maj strømmede mod grænsen, var med andre ord under tysk kommando.

Tyskerne opretholdt en stram militær disciplin, hvor tysk militærret stadig var gældende. Fx blev 11 tyske marinere dømt og henrettet for mytteri i Sønderborg natten mellem den 5. og 6. maj.

Hvor bli'r englænderne af

Tiden fra den 5. til den 8. maj var en højspændt periode, og selve befrielsesdøgnet blev et af de blodigste under besættelsen. Vel havde værnemagten kapitulert, men den var stadig den stærkeste militære faktor, og holdningen i Værnemagts ledelse var helt klar den 5. maj: Ingen tysk soldat måtte lade sig afvæbne af modstandsbevægelsen.

I flere byer fik den lokale borgmester og modstandsbevægelse en aftale i stand med den lokale tyske kommandant. I andre byer blev den nye magtbalance etableret under knap så fredelige former, og hvor

det kom til voldelige konfrontationer, fx i Århus, trak modstandsfolkene uvægerligt det korteste strå.

Generaloberst Lindemanns ordre til de lokale tyske kommandanter var, at de nærmere detaljer vedr. kapituleringen skulle aftales lokalt mellem de enkelte kommandanter og repræsentanter for de allierede. Så både modstandsbevægelse og de lokale tyske kommandanter kunne forenes i spørgsmålet: Hvor bli'r englænderne af? De passerede grænsen den 7. maj, og kom ud i de fleste større byer den 8. maj, hvor de blev begejstret modtaget af den danske befolkning - og med stille tilfredshed og lettelse af de fleste tyske kommandanter.

Danmark og de andre

Fuldstændig som Danmark, trods menneskelige lidelser og tab, var sluppet relativt billigt gennem den tyske besættelse i forhold til andre besatte lande, ja, så blev landet også befriet uden de store blodsudgydelser og tab. I landene syd for os, derimod, trak befrielsen et blodigt og ødelæggende spor efter sig.

Som borgmesteren i Sønderborg udtrykker det i sin beretning:

Underet skete. Krigen standsede lige uden for vor dør.

Orientering om fonde i tilknytning til Frøslevlejren og frihedskampen

Alex Binneballes Fond og Frøslevlejrens Venners Fond lægges sammen til én fond.

Bestyrelserne for Alex Binneballes Fond og Frøslevlejrens Venners Fond har besluttet og fået accept fra Civilstyrelsen til en sammenlægning af de to fonde.

Begrundelsen for sammenlægningen er, at omkostningerne efter en sammenlægning vil være mindre, og dermed at der bliver mulighed for større udlodninger.

Det er Alex Binneballes Fond, der er den fortsættende fond.

Fondens formål er at yde økonomisk støtte til:

a) deltagerne i frihedskampen fra 1940 – 1945, eller på anden måde virke til fordel for disse, således med fortrin for tidligere fanger i Neuengammelejren, specielt sådanne, der modtager støtte i henhold til lov nr. 475 af 1. oktober 1945 med senere ændringer, og til disses nærmeste pårørende.

b) Frøslevlejrens bevarelse, til Frøslevlejrens Museum og til de almennyttige aktiviteter, som lejren til enhver tid måtte huse, og som i videste forstand har rod i frihedskampen 1940 -1945 og lignende nationalt dansk virke.

Fondsbestyrelsen er sammensat med repræsentanter fra Frøslevlejrens Venners Fond og Alex Binneballes Fond:

Formand: Leif Hommel Nielsen,
næstformand: Esben Kaagaard,
sekretær: Herle L. Nielsen og
kasserer: Bent Hjortdal.

Fondsmøde med udlodninger finder sted sidst i marts måned hvert år.

Ansøgninger om økonomisk støtte skal indsendes til formanden inden den 1. marts.

Nyt fra Hjemmeværnsmuseet

Hjemmeværnsmuseet har siden sidste nummer skiftet både formand for bestyrelsen og daglig leder.

Ny formand er Jens Peter Rasmussen, som har ca. 40 år som ansat officer i Forsvaret bag sig. Han gik på pension med graden oberstløjtnant den 1. maj 2014. De sidste 2 år som tjenstgørende blev forrettet som chef for Hærhjemmeværnsdistrikt Syd- og Sønderjylland med tjenestested i Søgårdlejren. Den ny formand bor i Sønderborg, hvor han fortsat udfører frivilligt arbejde for Hjemmeværnet. Han har afløst den mangeårige formand Preben T. Lauridsen, som dog fortsat er medlem af bestyrelsen, og som fortsat løser mange opgaver for museet.

Ny daglig leder er Anders Hygum Olsen, som har arbejdet i mange år som frivillig ved museet, men nu er rykket op som daglig leder. Anders bor i det daglige i Hadsten, men til

bringer mange dage ved museet, idet han også af og til virker som kustode sammen med sin hustru Bodil.

Anders har afløst Jens T. Lauritzen, som har været daglig leder helt fra museets start og dermed har gjort et stort stykke arbejde gennem mange år. Jens er dog fortsat aktiv i såvel bestyrelse som i museets drift.

Med skiftet på begge lederposter er der varslet nye visioner, strategier og handleplaner for museets fortsatte udvikling. Bl.a. skal samarbejdet med Hjemmeværnets mange historikere ude i distrikterne forbedres. Desuden skal der laves en ny udstilling i nyrenoverede lokaler i H2. Udstillingen skal vise Hjemmeværnets deltagelse i opgaver i udlandet, og den forventes klar til indvielse i sommeren 2015.

Sluttelig kan der orienteres om, at Hjemmeværnsmuseet har skiftet E-mail adresse til:

museeth2@gmail.com

Aktiviteter i Frøslevlejren

Frøslevlejrens Museum

H4, H6 og Hovedvagtårnet

Åbent alle hverdage undtagen mandag kl. 9-16. Lørdage, søn- og helligdage kl. 10-17.

Fra den 18/6 til 10/8 hver dag kl. 10-17. December og januar lukket.

Fri entre.

Museets permanente udstilling om Frøslevlejren 1944-1945 er indrettet i den tidligere fangebarak H4 og i lejrens tidligere hovedvagtårn.

En del af rummene fremtræder som de så ud i 1944-1945, mens der i andre er indrettet udstillinger om lejrens historie, herunder deportationerne til koncentrationslejre.

Gennem de bevarede barakker får man et godt indtryk af lejren som den var dengang.

I Barak H6 er der en permanent udstilling om tiden fra maj 1945 til efteråret 1949, hvor lejren, under navnet Fårhuslejren, var internerings- og straffelejre under retsopgøret efter den 2. verdenskrig.

Museumsleder:

Henrik Skov Kristensen,

tlf. 74 67 65 57,

fax 74 67 60 77.

Barak H1 - Redningsberedskabet

Beredskabsforbundets Informations- og udstillingsbarak

Udstillingen viser redningsberedskabets indsats og arbejde (CB, CBU, CF, Brandvæsen, Falck, Politi, Civilforsvars-Forbund, DKB (Danske Kvinders Beredskab) og det nuværende Redningsberedskab mv.) opdelt i perioden før 1929 og derefter i 10-års perioder frem til i dag - **en vandring gennem Redningsberedskabets historie**

Udstillingen indeholder oplysninger og illustrationer samt materiel fra alle perioder for at vise beredskabets arbejde og udvikling i Danmark samt det arbejde beredskabet samtidig har deltaget i uden for Danmark.

Informationerne understøttes med illustrationer af samtidige begivenheder i samfundet såvel nationalt som internationalt.

Endvidere vises som temaerne: Ty-ske flygtninge i Danmark 1945-1949 samt Danske Kvinders Bered-skabs historie.

Åbent hver dag kl. 9 - 17 i perioden 1. april - 31. oktober. - Fri entre.

Kaffe, te og is kan købes hos kusto-derne.

Barak H1 - kusterne, tlf.: 74 67 68 87 (1. april - 31. oktober)

Formand for bestyrelsen bag Barak H1: H. A. J. Larsen, tlf.: 74 71 00 84, e-post: haj@vader.dk eller h1@bbsyd.dk

Overnatning i Frøslevlejren

Barak H1 rummer også en kursusaf-deling med 24 gode senge fordelt på 4 værelser, gode køkken- og badefa-ciliteter og et møde/selskabslokale til 40 personer. Her er der mulighed for personer med tilknytning til Red-ningsberedskabet samt H1 (Barak-kens Venner) at leje i kortere eller længere tid til en pris af kr. 75,00 pr. seng pr. nat og kr. 300,00 for møde-lokalet pr. døgn ekskl. forbrug af el.

Henvendelse: Laila Sølvhøj, tlf. 20 10 41 19.

e-post: la.pe@mail.dk

Hjemmeværnsmuseet - H2

Hjemmeværnsmuseet i barak H2 og Den Danske Brigade i barak H3, der er gratis adgang.

Hjemmeværnets Historiske Udstil-ling er landsdækkende og viser: Hjemmeværnets baggrund, tilblivel-se, udvikling samt nutidige opgaver, hvilke omfatter søredning, luftover-vågning til støtte for eftersøgnings-opgaver og endelig eftersøgning af efterlyste personer. I forbindelse med Hjemmeværnsmuseets 25 års jubilæum er der opstillet en særud-stilling.

Tidsmæssigt dækkes perioden fra 2. verdenskrig til nutiden.

Brigadesamlingen, der omhandler Den Danske Brigade DANFORCE, hvis ca. 5.000 frivillige blev opstillet

og uddannet i Sverige 1943-45. Bri-gaden returnerede til Danmark 5. maj 1945 og løste derefter en lang række bevogtningsopgaver, bl.a. ved den dansk-tyske grænse.

Åbent 1. februar til 30. november. Al-le dage 9 - 17 eller efter aftale.

Fri entre.

Henvendelse: Museet tlf.: 74 67 68 38, fax: 74 67 60 17

e-post: museeth2@gmail.com

Hjemmeside:

www.hjemmevaernsmuseet.dk

eller til Anders Hygum Olsen, tlf.: 41 74 68 29.

Amnesty International - W6

I Amnestys udstilling vil man også i kommende sæson kunne se plakater, der illustrerer **FNs menneskerettighedskonvention**.

Plakaterne er i den lille bogcafe, hvor der er mulighed for dels at købe bøger og dels at fordybe sig i noget af det fremlagte informationsmateriale.

Der er derudover tre temaudstillinger:

My Body My Rights

-det drejer sig om kvinders seksuelle og reproduktive rettigheder og overtrædelser af FNs kvindekonvention, FNs konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder og FNs børnekonvention. Denne udstilling understreges af kunstneren Jens Galschiøt skulptur Den Gravide Teenager.

Etnisk diskrimination -Romaerne

Romaer diskrimineres mange steder i Europa, romabørn har ikke altid den mulighed for skolegang og uddannelse.

Red liv med mobilen / Mobilen er dit våben / Lifeline

-en mobiltelefon er en effektiv og hurtig hjælp til at få mange mennesker til at støtte Amnestys appelsager.

Der kan fortsat købes **FAIR TRADE** varer i vores "shop in shop"- derved støttes fair handel under hensyntagen til økonomiske og sociale rettigheder.

Indtægterne fra butikken bidrager til at dække udgifterne til driften af barakken, hvortil der er gratis adgang.

De besøgende opfordres til at støtte AI økonomisk ved at tegne et medlemskab og/eller lægge et beløb i indsamlingsbøsserne i udstillingen. Udstillinger og butik passes af frivillige, ulønnede kustoder, som typisk er der en uge ad gangen og bor i barakkens lille lejlighed.

Åben daglig 10- 17 fra 31. marts - omkring 1. november. Fri entre.

Henvendelser kan rettes til:

*Formand: Mariann Bille-Petersen,
tlf.: 0049 46 41 81 93, e-post:
billepetersen@yahoo.dk*

Kasserer: Karen Petersen, tlf.: 74 65 08 96 e-post:

kcp-grst@kabelmail.dk

Kustodeansvarlig: Margit Biehl Hansen tlf.: 74 67 85 05

e-post: margitbiehl@privat.dk

***Barak W6** tlf.: 74 67 61 77*

FN Museet i Frøslevlejren – Museet for Danmarks Internationale Indsats

På FN Museet i Barak 46 dokumenteres Danmarks Internationale indsats gennem et væld af fotos, tekster og effekter fra de efterhånden over 65 missioner, hvor den danske soldat har været synlig og bidraget til verdens freden, ved at gøre en forskel.

Museet viser et bredt udsnit af de ting, der omgav soldaten og andre i dagligdagen.

Og de efterfølgende hjembragte - nu udstillede souvenirs, er et kært minde om den oplevelse, som det var at være udsendt i international tjeneste.

Museet er på en gang både en historisk fastholdelse af fortiden og samtidig en aktuell dokumentation af nutiden.

Museet spænder lige fra udsendelsen af de første Observatører til Mellem-

østen i 1948 og til de netop hjemvendte Veteraner fra Libanon, Ukraine og Mali.

Endvidere orienteres der på en permanent stand, om Den Danske Brigade I Kommandos indsats i Tyskland efter krigen.

Præsentationen af de mange missioner, understøttes af diasshow og film fra indsatsen.

Åbningsperiode 21. marts – 8. november 2015

Fri Entre i hele 2015

Henvendelse kan rettes til:

Formand Per Amnitzbøl Rasmussen

Tlf: 54 13 52 52, Mob.: 40 35 13 33

e-post: formand@fnmuseet.dk

Hjemmeside: www.fnmuseet.dk

Frøslevlejrens Efterskole

Frøslevlejrens Efterskole bygger på det Grundtvig-Koldske skole-, livs-, og menneskesyn.

Skolen tilstræber at skabe et miljø, hvor eleven sammen med kammerater og medarbejdere deltager i et fællesskab og en undervisning, baseret på værdier som frihed, ansvar og hensyn til hinanden og områdets natur, kultur og historie.

Skolen har plads til 112 elever fordelt på en 8. klasse, to 9. klasser og en prøvofri 10. årgang.

Skolen fremsender gerne informationsmateriale til interesserede, ligesom vi gerne byder disse på en rundvisning. Information:

Frøslevlejrens Efterskole,

Forstander Jens Boddum.

Tlf. 74 67 66 44, fax 74 67 67 94.

Adresser vedrørende Frøslevlejren

Alex Binneballes Fond

Formand: Leif Hommel Nielsen, Jeppe Aakjærvej 8, 6100 Haderslev –
tlf.: 74 53 25 66 – e-post: hommel.nielsen@mail.dk

Den selvejende institution D.s.i. Frøslevlejren

Henvendelse: Kulturkonsulent Malene Sørensen, Kultur, Plan & Fritid,
Aabenraa Kommune, Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa, tlf.: 73 76 71 84

Barak H1, Redningsberedskab

Formand: H.A.J. Larsen, Hovedvejen 26, Vollum, 6261 Bredebro
e-post: haj@vader.dk tlf.: 74 71 00 84/51 51 52 84

Barak H2, Hjemmeværnsmuseet

Henvendelse: Museet tlf.: 74 67 68 38, fax: 74 67 60 17
e-post: museeth2@gmail.com eller Anders Hygum Olsen tlf.: 41 74 68 29

Barak 46, FN-museet

Formand: Per Amnitzbøl Rasmussen, tlf.: 54 13 52 52, Mob.: 40 35 13 33
e-post: formand@fnmuseet.dk

Barak W6, Amnesty International

Formand: Mariann Bille-Petersen, tlf.: 0049 46 41 81 93,
e-post: billepetersen@yahoo.dk

Frøslevlejrens Efterskole

Forstander: Jens Boddum, 6330 Padborg, tlf. 74 67 66 44, fax 74 67 67 94.

Frøslevlejrens Museum

Museumsleder: Henrik Skov Kristensen, tlf.: 74 67 65 57, fax 74 67 60 77.

Foreningen Frøslevlejrens Venner

Formand: H.A.J. Larsen, Hovedvejen 26, Vollum, 6261 Bredebro
e-post: haj@vader.dk tlf.: 74 71 00 84/51 51 52 84

OBS! - I anledning af 70 året for Danmarks Befrielse afholdes der en udendørs koncert i Frøslevlejren med Slesvigske Musikkorps (SMUK) **lørdag den 9. maj 2015** om eftermiddagen.

Yderligere informationer om arrangementet vil fremgå af dagspressen og hjemmesiden: www.froeslevlejren.dk

Udsendelsen af dette eksemplar af "Nyt fra Frøslevlejren" er sponsoreret af

---

Afsender:

Foreningen Frøslevlejrens Venner
v/formanden H.A.J. Larsen
Hovedvejen 26, Vollum
6261 Bredebro

CVR nr. 20 06 30 41

ISSN: 1603-9009

e-post: mail@froeslevlejrensvenner.dk

Hjemmeside: www.froeslevlejrensvenner.dk

Bankforbindelse: Sydbank A/S Reg. nr. 8065, kontonr. 1000822

Redaktion:

Frøslevlejrens Venners bestyrelse i samarbejde med
Den selvejende institution D.s.i. Frøslevlejren.

Redaktører: H.A.J. Larsen(ansv.) og Jens Boddum

Tryk:

Toptryk Grafisk - Buskmosevej 4 - 6300 Gråsten

Næste udgave af "Nyt fra Frøslevlejren" er planlagt udsendt ultimo marts 2016. Indlæg bedes sendt som vedhæftet fil i WORD (.doc - eller .docx format), husk eventuelle ændringer i åbningstider, telefonnumre m.v. Vedhæftede billeder: digitale i min. 300 dpi. Eventuelle indlæg bedes sendt til H.A.J. Larsen, e-post: haj@vader.dk, inden den 15. februar 2016.